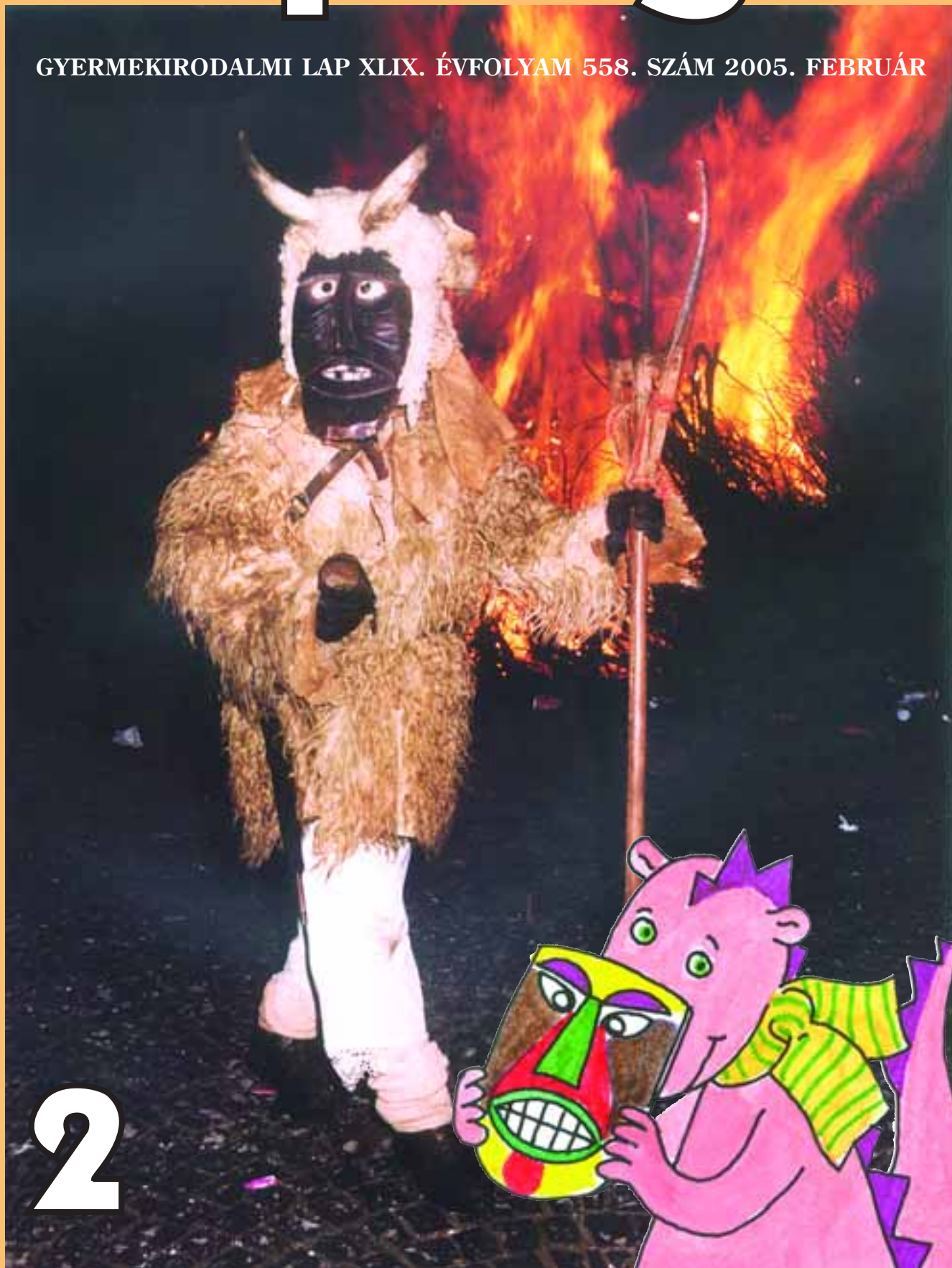

Napsugár

GYERMEKIRODALMI LAP XLIX. ÉVFOLYAM 558. SZÁM 2005. FEBRUÁR

2

Kóré Péter, Székelyszenterzsébet

Abaúj-Torna
vármegye
Kassa

Alsó-Fehér
vármegye
Nagynyed

Arad vármegye
Arad

Árva vármegye
Alsókubin

Baranya
vármegye
Pécs

Bars vármegye
Aranyosmarót

Bács-Bodrog
vármegye
Zombor

Bereg vármegye
Beregszász

Beszterce-Naszód vármegye
Beszterce

Békés vármegye
Gyula

Bihar vármegye
Nagyvárád

Borsod
vármegye
Miskolc

Brassó
vármegye
Brassó

Csanád
vármegye
Makó

Csik vármegye
Csíkszereda

Csongrád
vármegye
Szentes

Esztergom
vármegye
Esztergom

Fejér vármegye
Székesfehérvár

Fogaras
vármegye
Fogaras

Gömör és Kis-
hont vármegye
Rimaszombat

Győr vármegye
Győr

Hajdú vármegye
Debrecen

Háromszék
vármegye
Sepsiszentgyörgy

Heves
vármegye
Eger

Hont vármegye
Ipolyság

Hunyad
vármegye
Déva

Jász-Nagykun-
Szolnok vár-
megye – Szolnok

Kis-Küküllő
vármegye
Dicsőszentmárton

Kolozs
vármegye
Kolozsvár

Komárom
vármegye
Komárom

Krassó-Szörény
vármegye
Lugos

Legyünk igaz
hazafiak, nem
annyira szájjal,
mint inkább
vállal.

*Széchenyi
István*

Liptó vármegye
Liptószentmiklós

Maros-Torda
vármegye
Marosvásárhely

Máramaros
vármegye
Máramarossziget

Nézegetem a Kárpát-medencei Magyarország 64 vármegyéjének címerét: hányszor szerepel rajtuk a férfikar! Legtöbb címer a harcot, a munkát, a hitet jelképezi.

Keresd meg köztük: a te megyéd neve, címere megváltozott-e?

Moson vármegye
Magyaróvár

Nagy-Küküllő
vármegye
Segesvár

Nógrád
vármegye
Balassagyarmat

Nyitra
vármegye
Nyitra

Pest-Pilis-Solt-
Kiskun vármegye
Budapest

Pozsony
vármegye
Pozsony

Sáros
vármegye
Eperjes

Somogy
vármegye
Kaposvár

Sopron
vármegye
Sopron

Szabolcs
vármegye
Nyíregyháza

Szatmár
vármegye
Nagykároly

Szeben vármegye
Nagyszeben

Szepes
vármegye
Lőcse

Szilágy vármegye
Zilah

Szolnok-Doboka
vármegye
Dés

Tofán Angéla, Dés

Ez a haza egységes és oszthatatlan: őseink emléke, szabadságunk, jogaink, kultúránk, nagy költőink szava mind benne van.

Babits Mihály

Temes vármegye
Temesvár

Tolna
vármegye
Szekszárd

Torda-Aranyos
vármegye
Torda

Torontál
vármegye
Nagybecskerek

Trencsén
vármegye
Trencsén

Turóc
vármegye
Turócszentmárton

Udvarhely
vármegye
Székelyudvarhely

Ugocsa
vármegye
Nagyszőlős

Ung
vármegye
Ungvár

Vas vármegye
Szombathely

Veszprém
vármegye
Veszprém

Zala vármegye
Zalaegerszeg

Zemplén
vármegye
Sátoraljaújhely

Zólyom
vármegye
Besztercebánya

Fiume város és
kerülete

Major Noémi,
Zsibó

LÁSZLÓ NOÉMI DÉL-DUNÁNTÚL

Tücsökmadár, kerceréce,
nádirigó, sármány.
Mohács után Szigetváron
pusztít hadi ármány.

Mecsek alján mandulafa,
török sírhely: türbe,
bíborvörös szőlőleve,
Villány ege szúrte.

Bodzalekvár, gesztenyeméz,
ibafai házban
tajtékipa, cseréppipa
pöffeszkedik bátran.

Zengővárkony: csipketojás
tojásmúzeumban,
Grábócon szerb kolostorban
gyertya fénye lobban.

Hány
Fehérvárról
hallottatok?

Megy a gőzös, megy a gőzös Kani-
zsára... Sőt a fogat is oda megy, de me-
lyikre? Mert van Nagykanizsa, Kiskani-
zsa, Magyarkanizsa, Törökkanizsa is.

Egy nép, egy haza. A székelyek nemcsak keleten, ha-
nem nyugaton is őrizték az ország határait. A nyugati
és keleti székelyek szoros rokonságára vall a csavaros
észjárás, a népryelv, a viselet, a szokások hasonlósága.

Az **Őrség**nek már a neve is beszédes. Szinte csata-
sorba rendezett, úgynevezett „szeres” települések al-
kotják. Egy-egy házcsoport jól védhető, zárt udvart al-
kot, benne rokon családok egymást segítve gazdálkod-
tak, és védték az országhatárt.

Épp jókor, a farsangi dínomdánomra érkezünk a Dél-
Dunántúlra. Nem tudom, melyik lehet **Deák Árpád tanár**
bácsi, mert ő is maskarába öltözött a mohácsi busójá-
rásra, a szennai kar-
neválra, a kaposvári
Dorottya-napi mulat-
ságra.

Hipp-hopp, fársáng,
Itt ölték az ártányt,
Nem adják a máját,
Csak a szalonnáját.

Az ibafai papnak
fapipája van...
Ibafának pedig
pipamúzeuma.

Göcsej hepehupás föld-jéről kapta a nevét. De nemcsak a folyók és a táj, hanem a göcsejiek észjárása is kacskaringós, furfangos.

Mikor van az ember fülig adósságban?
(mikor hitlélbe vessz kalapot)

Nekem olyan fiam van,
hogy velem egyidős.
Mi vagyok?
(az asztal és a fiókja)

Lábam egy van,
Bordám több van,
Helyem itt van,
Helyem ott van,
Napos időn otthon hállok,
Borús időn utcán járok.
(esernyő)

KODÁLY ZOLTÁN népdalfeldolgozása

A Balaton nyáron hajókat, vitorlásokat, széllovasokat ringat, éjjel a hold aranyhidat épít rá, hajnalban a halászsokat ajándékozza meg gazdagon. Télen nádvá-gók dolgoznak, korcsolyák, fakutyák, jégvitorlások sik-lanak befagyott tükren.

Balatonparton
a nádi világban
megbújtam egyszer,
s csodaszépet láttam.
Nagy László

A „magyar tenger” csupán 3-4 méter mély, de vihar-ban 2-3 méteres hullámok tombolnak rajta. Mára a nádas helyét sok helyen strandok vették át, a vízimada-rak elbujdostak, de a tóban 40 féle hal él. A tó, a nádas izgalmas világát Fekete István regényeiből ismer-ritek.

Soroljatok
néhány címet
ezek közül.

A Tihanyi félsziget mélyen benyúlik a tó vizébe. I. András királyunk 1055-ben bencés apátságot alapított itt. A latin nyelvű alapítólevélben maradt ránk az első írásos magyar nyelvemlék. A XVIII. században a régi templom fölé barokk stílusú templom és kolostor épült. Hiába kiabáltunk a tövében, a híres **tihamyi visszhang** ma már nem válaszol.

BALATONI KECSKEKÖRMÖK

Népmonda

Tihany partjait réges-régen ezüsthőveny borította. Az erdők tisztásain selyemfű nőtt. Nem lakott még ekkor ember a félszigeten. Csak egy vénséges banya tanyázott a tihanyi hegy barlangjában.

A banyának világraszóló szép kecskenyája volt. Minden áldott este lehajtotta őket a partra. Büszkén kiáltotta a Balatonnak:

– Nincs szebb az én kecskéimnél! Tudod-e?

A tréfáskedvű tihanyi visszhang ilyenkor mindig ráfelelte:

– Nincs szebb az én kecskéimnél! Tudod-e?

Egy szép napon kedves pásztorlány hajtotta arra kecskéit. Nem látott még a Balaton ilyen szép kecskéket soha. Nem is csoda, hiszen a Hold udvarában nevelkedtek! Aranylott földig érő szörmebundájuk. Aranyból volt a szarvacskájuk. A körmük meg vakító fehér.

A banyát mérgében előntötte az epe. Eszébe jutott a tihanyi visszhang felelete. Hát mégis-

csak van szebb az ő nyájánál! Elhatározta, hogy az arany nyáját megkaparintja magának.

Egyszer a pásztorlányka a parton ülve dalra tanította a madarakat. Nyája messze elkóborolt. A banya befogta őket, s mély barázdát húzott a lány köré, hogy a nyáj ne tudja átugrani.

Ekkor rettentő vihar kerekedett. Zúgva, bömbölve törtek át a hullámok a parton. Próbált a lány menekülni erre is, amarra is. De a hullámok egy-kettőre elborították. Még utoljára annyit tudott kiáltani:

– Gyertek, gyertek, édes kecskék! – s azzal elmerült.

Alighogy meghallották a kecskék a kiáltást, szedték a lábukat. Csattogott fehérmárvány körmük az ezüstös fővenyen.

Hívta, csalogatta őket a banya, de nem hallgattak rá. Rohantak egyenest a hullámokba, magukkal sodorva a jajveszékelő banyát is.

A pásztorlányból tündér lett, és még sokáig ott tanyázott a tihanyi ligetek tisztásain.

Az aranyszörű kecskék szépséges körmői, ha a víz a partra veti, féhéren csillognak a telihold fényében. A tihanyi gyerekek még ma is találnak arrafelé kecskekörmököt.

Minden kislány álma, hogy egyszer ő is táncoljon a híres-neves balatonfüredi Anna-bálon.

A Balaton legrégebbi üdülőttelepe **Balatonfüred**. Gyakran megfordult itt Kossuth Lajos, Széchenyi István, Wesselényi Miklós és Deák Ferenc is. Jókai Mór itt írta híres regényeit.

A gyerekek kedvelt üdülőttelepe **Zánka**, ahol nyaranta találkozik a mai határokon túlról érkező 3.000 magyar gyerek.

Badacsony vulkanikus hegyoldalain finom bor terem. A leghíresebb bor a kéknyelű, a legnevezetesebb prэшáz Kisfaludy Sándor költőé volt hajdan.

A déli part elegáns üdülővárosa **Siófok**. Innen indul a Sió folyó, mely elvezeti a Balaton vizét a Dunáig. Ma a „magyar tengerről” a Sió és a Duna vizén lehajózhatunk a Fekete-tengerig.

Keszthely a Balaton fővárosa. 2000 éve itt halad az út Itália felé. A város ékessége a **Festetics-kastély**, mely a XVIII. és XIX. században épült egy nagy park közepén. A kastély ura, gróf Festetics György létesítette 1797-ben **Európa első mezőgazdasági iskoláját Georgikon néven**, de a magyar nyelv és irodalom pártfogója is volt. Kastélyában írók, költők gyűltek össze a **Helikon ünnepségekre**.

A halászlé nagyon csípős, ezért Deák Árpád inkább a roston sült, szálkamentes fogassülkőt ajánlja nektek.

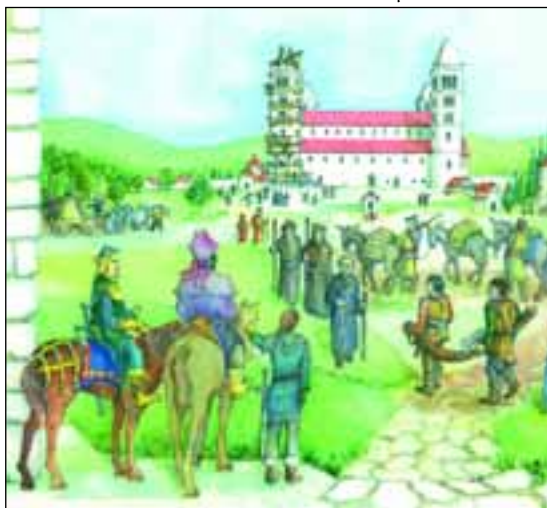
Hévíz vulkanikus tava télen is 28 fokban. Itt lubickoltunk a Nagyvárad melletti Püspökfürdőről telepített fehér lóbuszok és vörös tavirózsák között.

Baranya, Magyarország legdélibb megyéje sokat szenvedett a török támadások és a 150 éves török uralom miatt. Közepén a **Mecsek hegység** mélye szemet és ősi kultúrák nyomait rejt.

A Mecsek ékszere **Pécs** – 2000 éves város. A római időkben *Sophianae* néven Pannonia egyik fővárosa, később fontos keresztény központ lett. Már az V. században 5 keresztény temploma volt. Szent István püspökséget és várat építtetett itt. Megkezdték a hatalmas **székesegyház** építését is, mely 800 év alatt

A pécsi székesegyház

Ma egy kicsit zsúfoltabb Pécs főtere

készült el. Külső falait 4 méter magas szobrok díszítik.

A város 150 évig török kézen volt. Magyarország legnagyobb török templomát, Gázi Kaszim pasa **dzsámiját** mára keresztény templommá alakították át. A dzsámi mellett álló toronyból naponta ötször hívta imára a híveket a müezzín (a mohamedán pap).

Hogy hívják a török imatornyot?

Pécs városa mellett egész várrendszer védte Magyarországot déli határait. **Pécsvárad** várát még Szent István építtette. **Siklós vára** az 1241-es tatárjárás után épült. Ez az ország egyetlen középkori vára, mely ma is lakható.

Siklós vára

A **villányi** borok messze földön híresek. Ilyen hamvas-fekete szemekből préselik az oportót, a kékfrankost.

Villányi borospincék

A **Zsolnay-gyár** porcelánjait műkincsként őrzik. Én nem is mernék enni ilyen értékes tányérból.

II. Lajos
király
páncélja

A MOHÁCSI VÉSZ

BENEDEK ELEK nyomán

Hol volt már Hunyadi János világraszóló győzelme? A török elfoglalta Nándorfehérvárt és még néhány határszéli várat. Megnyílt az út az ország belseje felé.

A szultán közeledésének hírére a fiatal, tapasztalatlan Lajos király fegyverbe szólította a nemeseket. De hiába hordozták körül – ősi magyar szokás szerint – az országban és Erdélyben a vé-

res kardot, a nagyurak elengedték a fülük mellett a királyi parancsot.

Óvatosabb hívei arra kérték a királyt, ne ütközzenek meg addig a törökkel, amíg az erdélyi fejedelem meg nem érkezik segítő csapataival. Egyesek azonban lekicsinyelték a török erejét, és azonnali támadást tanácsoltak a királynak.

1526. augusztus 29-én ragyogóan kelt fel a nap a mohácsi síkság fölött. A kicsiny magyar sereg a korai hőségben már hadrendben állott.

A török sereg csak déltájban mozdult meg, és délután 4 óra körül csapott össze a két tábor.

A csata alig két óráig tartott. Mire a nap lenyugodott, huszonnégyezer magyar vitéz holtteste borította a csatateret. A sereg maradéka futásnak eredt. A király is megsarkantyúzta lovát, és néhány kísérőjével a Csele-patak felé vágta. Paripája belecsúszott a záportól megduzzadt patakba, és maga alá temette a nehéz páncélba öltözött királyt.

Szulejmán szultán nem is sejtette, milyen szörnyű csapás érte a magyar sereget Mo-

hácsnál. Öt napig várt a csatatéren, és csak óvatosan indult győztes seregével Buda elfoglalására és kirablására. Útját égő falvak jelezték.

A szultán szeptember 12-én vonult be Budára, Mátyás árván maradt tündérpalotájába. Háromezer hajó vitte a Dunán a gazdag zsákmányt Konstantinápolyba. Mátyás palotájának értékes múkincsei, köztük a híres Corvinák is Törökországba vándoroltak.

Több is veszett Mohácsnál – mondja azóta is a közmondás a szörnyű vereségre utalva.

Emlékhely
a mohácsi csata színhelyén

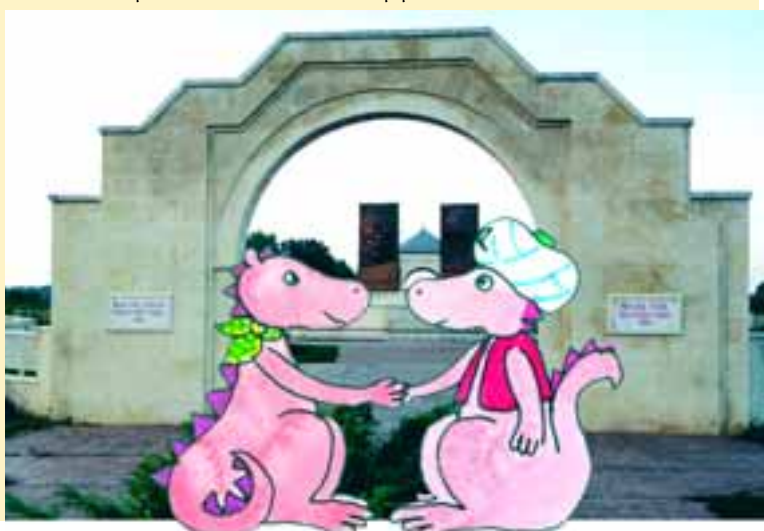
Kinek az
édesanyja
Zrínyi Ilona?

A mohácsi csata után 40 évvel, 1566-ban Hódító Szulejmán Szigetvár ostromába fogott. A mocsár közepén, egy szigeten álló vár kapitánya, Zrínyi Miklós kicsiny seregével egy hónapig állt ellen a roppant túlerőnek. Végül ki-

törték a várból, és valamennyien hősi halált haltak. Száz év múlva dédunokája, a szintén Zrínyi Miklós nevű költő és hadvezér *Szigeti veszedelem* című művében énekli meg dédapja vitézségét.

„Fegyvert s vitézt éneklek, török halmát...”

Ma Szulejmán és Zrínyi Miklós szobra békésen áll egymás mellett az emlékparkban, elcsitultak a csatazajok, a magyar és a török nép barátságban él egymással.

A vastag vályogfal nyáron hűvös, télen meleg. Klasszicista jellegű tornác **Somogy** megyében.

Vajon hány alsószoknya ring a **sióagárdi** lányok derekán? Pamutharisnyájukat bubókák, böckök díszítik.

A **Dunántúl** jellemző ruhadarabja a báránybőr ködmön, a posztó **cifraszűr**. A férfi **mel-lénye** a csángókéra emlékeztet, de hátul csak pántok fogják össze. A neve: **ümögbáttya**.

Mit szóltok, koron-
diak, ügyes a **bara-
nyai** fazekasmester?

Méltóság sugárzik a **csökölyi** öregasszonyok fehér gyász-
ból. A régmúltban ez általá-
nos volt a magyaroknál: a
gyermekek, a menyasszony,
az öregek hófehér ruhája a
lelki tisztaság jelképe volt.

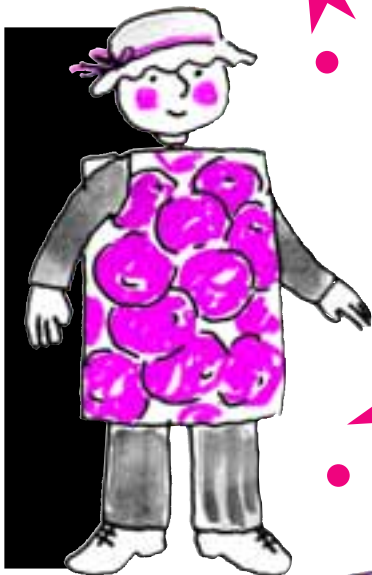
A **somogyi kanászok** sűrű tölgyer-
dőkben makkoltatják, tűlökkel, os-
torral terelik a kondát.

Milyen közmondást
tudtok ezzel
kapcsolatban?

Zengővárkonynak nemcsak
a neve gyönyörű, hanem a **tojásmúzeumában** őrzött
ezernyi csipkézett, patkolt, festett, rajzolt tojás is.

Minek öltözől a farsangi mulatságra? Válogass ötleteink közül!

Nehogy elrepüljenek Hamupipőke papírgalambjai!

Minél nagyobb a kenguru-zseb, annál kényelmesebben ül benne Zsebibaba.

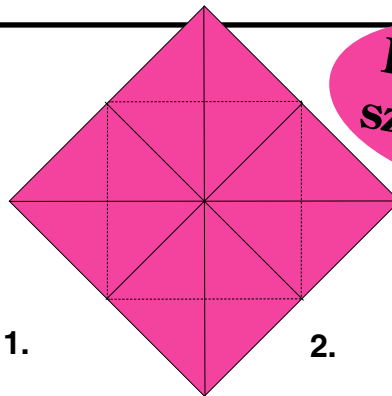
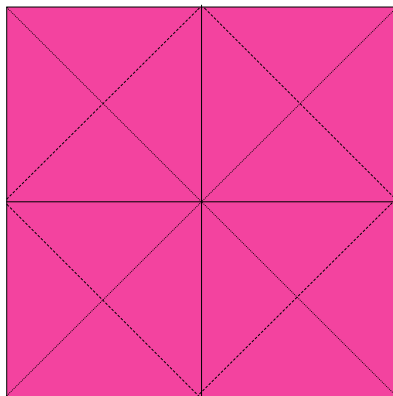
A kígyóbűvölő damillal kötötte furulyájához a kígyó fejét.

Karton, színes papír, celofán és madzag kell a befőttes-üveghez.

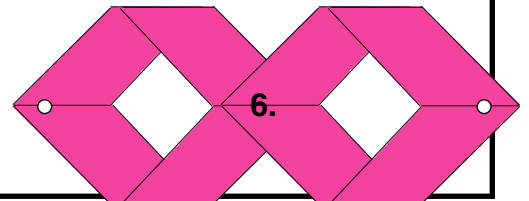
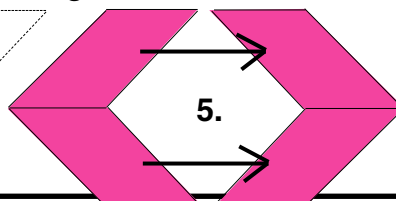
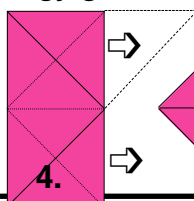
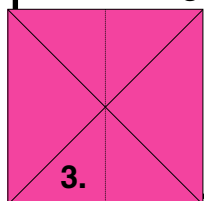
A hirdetőoszlop színes plakátjai közül ne maradjon ki az, amelyik éppen a farsangi bált hirdeti!

Farsangi szemüveg

Vékony papírból vágj ki 15 cm szélességű négyzetet, átlóit hajtsd meg (1), csúcsait hajtsd meg egyszer (2) majd még egyszer (3). Tűrd hátra, majd a kis háromszögeket húzd előre, és lapítsd le a hajtás mentén (4). Négy ilyen darabra lesz szükséged: kettőnként fordítsd szembe, csúsztasd és ragaszd egymásba őket (5), majd a szemüveg két részét ragaszd össze (6). Szélébe fűzz madzagot vagy gumiszalagot.

A főszerkesztő titkára egy levelet mutat:

– Uram, a szaharai tudósítónk megint vízhiányról panaszkodik.

– Ugyan, hiszen állandóan ezt a nótát fújja.

– Igen, de most komolyan látszik a dolog, mert a bélyeget biztosítótűvel erősítették a levélre!

– Miért őrzi ezt a hajtincset, asszonyom?

– Mert olyan kedves emlék. Tudja, a férjemé volt...

– Csak nem halt meg?

– Dehogy, de már teljesen kopasz.

– Nagymama, miért olyan nagy a szemed? – kérdi Píroska a nagyinak öltözött farkastól.

– Hogy jobban lássalak!

– És miért olyan nagy az orrod?

– Hogy jobban érezzem a kalács illatát!

– És miért olyan nagy a...

– A számat kérdezd már, a számat!

– Mit csinálsz, fiaskám?

– Fűrészelek.

– Nem a nevedet kérdeztem!

– Peti, miért éppen ezen a helyen horgászol?

– Mert olyan halat szeretnék fogni, mint Laci.

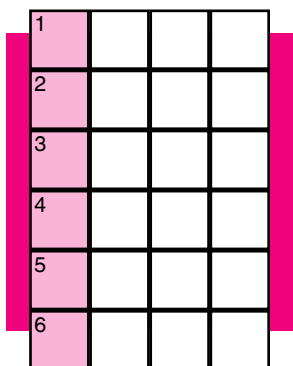
– Hát ő milyent fogott?

– Olyat, hogy akárhányszor mesél róla, tíz centivel mindig hosszabb lesz!

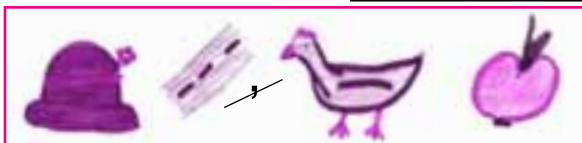

① Mali Melinda, Vámfalu:

1. Kerek gyümölcs
2. Nem kicsi
3. A Föld is ilyen alakú
4. New ...
5. Ki-be járunk rajta
6. Piros és kék keveréke

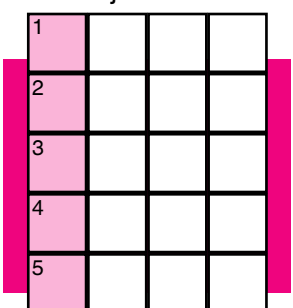

④ Tókos Imola, Székelyszáldobos: olvasd sorba a kezdőbetűket.

⑥ Czuczka Katalin, Bánffyhunad:

1. Becézett Miklós
2. Nem erre
3. Macska
4. Kerti szerszám
5. Időmérőjavító mester

⑧ Kis Alpár, Gyergyószentmiklós: olvasd sorba a kezdőbetűket.

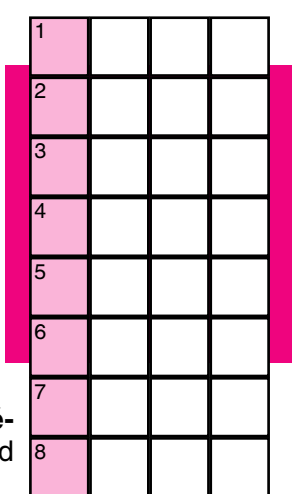

⑨ Baróti Szandra, Gyergyószentmiklós: egészítsd nevekké a sorokat.

_AGDOLNA
_LPÁR
_ÁNOS
_RSOLYA
_IKLÓS

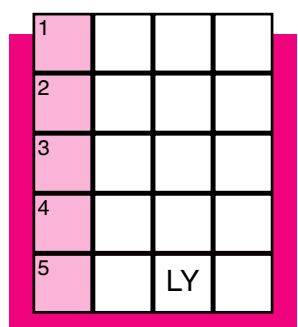
② Bálint Heléna, Szilágyballa:

1. Nem süket
2. Csónakot „vezet”
3. Ravasz állat
4. Lábbeli
5. Zuhog
6. Ruhára varrjuk
7. Taposifüles
8. Őr teszi

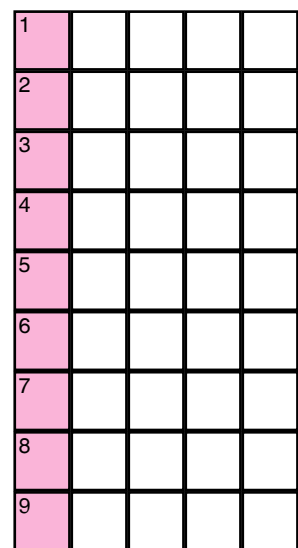
③ Apai Lídia Mária, Szilágycseh:

1. Utótt
2. Akinek nem ..., ne vegye magára
3. Ravasz állat
4. Nincsenek szülei
5. Békára vadászó madár

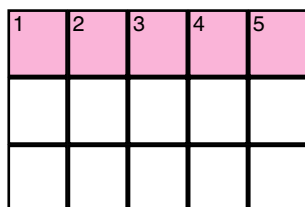
⑤ Kovács Ákos, Körösfő:

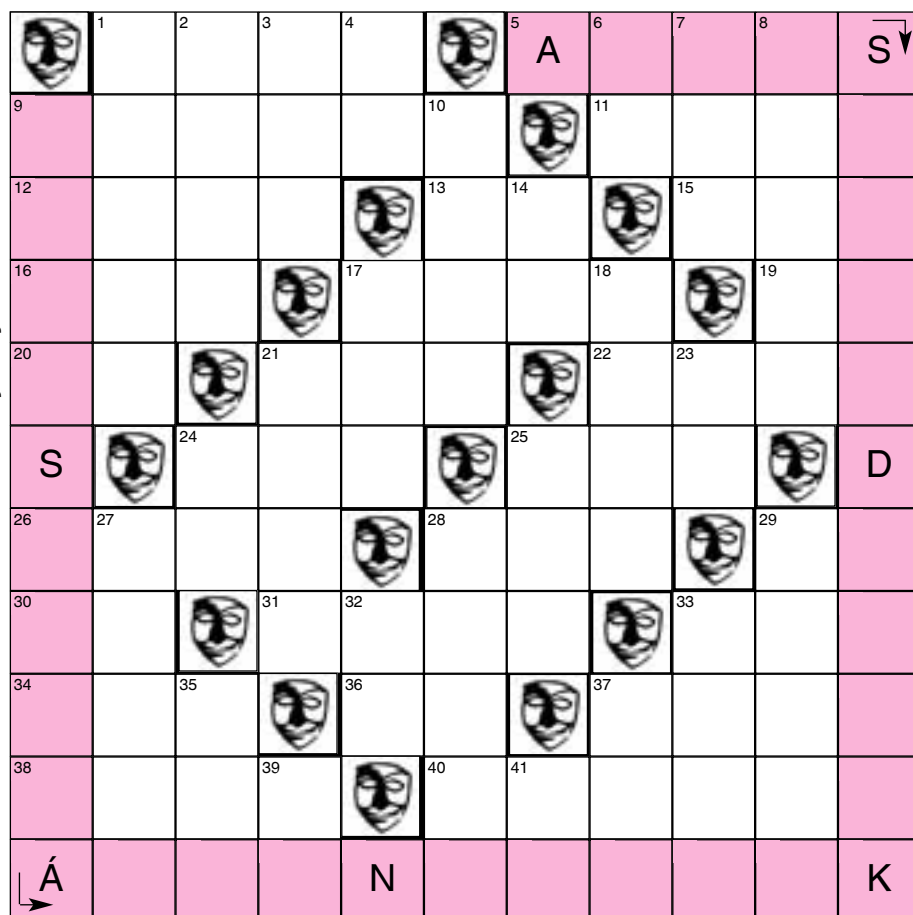
1. Mar
2. Kisgyerekek tanodája
3. Körbe mozog
4. Ádám volt az első
5. Gyorsan
6. Becézett Éva
7. Júlia párja
8. Kör alakú
9. Két fél

⑩ Nagy Beáta, Vargyas:

1. Szőlőital
2. Szaglószer
3. Három meg három
4. Időmérő
5. Egérbeszéd

REJTVÉNY-
PÁLYÁZAT

A, a, a, a farsangi napokban,
a farsangi napokban
legyünk mi is vígabban,
A, a, a, a farsangi napokban.

A, a, a – a farsangi ének sok
mókás sora közül csak azt a
kettőt küldd el nekem, amit az
álarcos rejtvényben találsz. Si-
keres rejtvényfejtést és vidám
farsangi bulit kívánok,

a Rejtvénykirály

VÍZSZINTES

1. Ilyen óra is van

5. A megfejtés első sora

9. Álhaj

11. Fúvós hangszer

12. Írásra késztet

13. Pók lesz belőle!

15. A közepén hatna!

16. ROT

17. Szülőföld

19. Orbán Géza névje-
gye

20. Olló fele!

21. MÓD

22. Becézett Borbála

24. Jelkulcs (KÓD)

25. Szélesre nyit

26. Majdnem nulla!

28. Talál

29. Osztrák és olasz au-
tójel

30. Ari János névjege

31. Növényi zsiradék

33. Középen kizár!

34. DSD

36. Fékvég!

37. Sánc

38. Valamire feljegyezz

40. Majdnem átlátok!

FÜGGŐLEGES

1. Hátrafele megy

2. Gabonát betakarít

3. ...-fut

4. iiii!

6. Fogni kezd!

7. ABA

8. Motor forgó része

9. A megfejtés másod-
dik része

10. Fogy

14. ..., a nagy varázsló

17. Vízi rágcsló, építő-
mester

18. Szalonnát főz

21. Hullámtörő gát
(MÓLÓ)

23. Borvég!

24. Kiloliter

25. Fehér ital

27. Napilap

28. Komornyik

29. Attól kezdve

32. Folyadék

33. Középen kiránt!

35. DIB

37. Áruha része!

39. Réz Anna névje-
gye

41. Morse-hang

A DECEMBERI REJTVÉNY-PÁLYÁZAT megfejtése: *Arany csákó a fejében, Magyarország a szívében.* Könyvjutalmat nyertek: **Kiss Anna-mária**, Nagyszalonta; **Kertész János**, Beszterce; **Duca Antónia**, Mezőmadaras; **Tyiák Csongor**, Kovászna; **Bartha Edina**, Zilah.

1	2	3	4	5	6	7
	G		G			
		K		V		P
Á						
				T		

11. Gál Anita,
Nagyvárad:

1. Szárnyas
állat 2. Valódi 3.
Ha beszél, kuko-
rékol 4. Szökik 5.
Első fogás 6. Ku-
tya, macska, ele-
fánt 7. Fejfedő

12. Lőrincz Andor,
Kápolnásfalu:

1. Épület 2. Időmérő 3.
Becézett Eme-
se 4. Nagyon
friss 5. Szőlőből
készült ital 6.
Szántóeszköz
7. Ollós állat

1	2	3	4	5	6	7

NYERTÉSEK

LEVELEZŐ

Mezei Zsuzsa tanító néni a **gyergyóditrói** kisiskolások rajzversenyéről számolt be, és válogatást küldött a legsikeresebb rajzokból.

A **marosvásárhelyi** Művészeti Líceum IV. B osztálya a kibédi Gyöngykoszorú Néptánc Találkozó **Ráduly János** meseíróval beszélgetett el. Boldogan olvastuk vallomásukat: „Nagyon szeretünk olvasni, táncolni és énekelni”.

„A szerkesztőségben megkínáltak cukorkával, és ideadták az ingyen belépőket a botanikus kertbe” – emlékezik a nálunk tett látogatásra a **sepsiszentgyörgyi** 6-os Iskola IV. B osztálya.

A **gyergyóalfalui** Veress Iskola falán emléktáblát avattak az iskola névadó kántortanítójának tiszteletére. A IV. B osztály gyönyörű levelekben számol be erről. „Veress Zsigmond igazi példakép tanítók, diákok számára. Én azt nem tudom, miért halt meg, de bárcsak megismerhettem volna.” (**András Gellért**) „Tanító nénink, Kozma Rozália Ibolya nagyon kedves és szép. Megszerettette velünk az iskolát, a tanulást. Szeret minket, és mi is Őt.” (**Borsos Ágota**)

Szívet-melengető, szép sorokat, rajzokat küldtek: a **nagybányai** Petre Dulfu iskola II. C; a **gyergyószentmiklósi** Fogarassy Mihály Iskola III. és IV. B; a Kós Károly Iskola IV. A; a **kolozsvári** Onisifor Ghibu Iskola IV. M; a **csíkszentdomokosi** 3-as Iskola III; a **szatmárnémeti** 10-es Iskola IV. D; a Bălcescu–Petőfi Iskola III. C és IV. D; a **nagyvárad** G. Coşbuc III. B; a **szentegyházai** Tamási Áron iskola III. A; a **kovásznai** Orbán Balázs Iskola II. B és III. D; a **sepsiszentgyörgyi** Váradi József III. E; a **szászrégeni** A. Maior Gimnázium III. és IV. B; a **tordai** T. Murăşanu IV. D; a **marosvásárhelyi** 14-es Iskola IV.; a Művészeti Líceum IV. B osztálya; a **szabadkai** 4. C; a **vamosgálfalvi** IV.; a **borzonti** IV.; a **dési** II. C; a **nyárádszeredai** III. C; a **hadadnásdai** III.; az **ülkei** IV.; az **árpádi** I-VIII.; a **marosújvári** IV. B; a **keresztvári** III-IV.; az **ákosfalvi** IV.; a **varsolci** III. B; az **érkörtvélyesi** IV.; a **margittai** II. G; a **szalárdi** III. B; a **fugyi** III. D; a **csíkmadarasi** III. A, B és IV.; a **gyergyóalfalui** II. B; a **zabolai** II.-III.B; a **felsőboldogfalvi** I-IV. osztály; a **sárvásári** és **nyárszói** iskolások.

Kiss Annamária, Nagyszalon-

ta; **Orbán Tamás**, Parajd; **Incze Helga**, Köpec; **Barabás Enikő**, Lázár Anita, **Borbél Krisztina**, Székelyudvarhely; **Salamon Tímea**, Szováta; **Forika Izabella**, Marosfő; **Munkácsy Renáta**, **Lőrincz Orsolya**, Szentegyháza; **Paizs Botond**, **Konnát Árpád** és **Levente**, Kovászna; **Finna Krisztina**, **Vass Beáta**, Görgényüvegcsűr; **Póra Ervin**, Hegyközszentimre; **Gál Benedek**, Mikháza; **Kovács Háráld**, Bardoc; **Csiszér Alíz**, Székelyvécke; **Csibi Henrietta**, Gyergyóditró; **Kristály Melinda**, Ugron Nóra, Sepsiszentgyörgy; **Kecskés Katalin**, Csíkménaság; **Gáspár Szilvia**, Küküllőkeményfalva; **Horváth Henrietta**, Erdőd; **Antal Katalin Renáta**, Gyimes; **Hegedűs Benjámín** és **Tibor**, Kraszna; **Fónagy Ágnes**, Erdőgyarak; **Fábián Emese**, Kobátfalva; **Dénes Réka**, Oroszhegy; **Ráduly Izolda**, Brassó; **Mákszem Tímea**, Csíkszentdomokos; **Izsó Beáta**, Sóvárád; **Dezső Szabolcs Levente**, Kolozsvár; **Simon Loránd**, Hatojka; **Csergő Rebeka**, Gyergyószárhegy; **Boca Cristian**, Nagyenyed; **Cseresznyés Dávid**, Oroszhegy; **Siegel Helmut**, Hadad; **Kibédi Irénke**, Nagymedesér; **Püsök Dóra**, Zilah.

Csillag Anita, Gyergyóditró

Nisztor Renáta, Darvas Boróka, Csíkmadéfalva; **Miklós Hunor**, Csatószeg; **Varga Boglárka**, Türe; **Györbíró Attila**, **Solymosi Botond**, **Bartus Alpár**, **Tóth Edina**, Kolozsvár; **Puskás Tamás**, Szatmárnémeti; **Kucsera Dániel**, Csíkszereda; **Csergő Rebeka**, Gyergyószárhegy; **Boldizsár Paula**, Kraszna; **Deák László Csaba**, Gyimesbükk; **Bak Eszter**, Szinérváralja; **Erdő Kinga**, Kézdivásárhely; **Bíró Tünde**, Szováta; **Kelemen Hunor**, Méra; **Pakó Szilvia**, Csernáton; **Gáll Anna**, Marosvásárhely.

VERS, MESE

A **decemberi Napsugár** lila kérdéseire sokan küldtek helyes választ. Budapest Duna-hídjai: Árpád-híd, Margit-híd, Széchenyi- vagy Lánchíd, Erzsébet-híd, Szabadság-híd, Petőfi-híd; a székesfehérvári emlékmű kőoroszlánjai az országalmat tartják; a Szent Koronát az Országházban őrzik; a középkori írnokok hüvelykujjuk körmére ragasztották a gyertyát. **Könyvjutalmat nyertek:** **Kallós Henrietta Hilda**, Avasújváros; **Both Kamilla**, Csíkszentmárton; a **szatmárnémeti Bălcescu-Petőfi Iskola III. C osztálya**.

RAJZ

Könyvmoly

Ebben a hónapban csupa fiúknak való magyar irodalmat faltak a jóévtvágyú fiúmolymok: **Ninács Artúr** *Sárközről Fekete István* Tüskevár című regényét, **Péter Andor** *Marosvásárhely-*

ről **Molnár Ferenc** *A Pál utcai fiúk* és **Gárdonyi Géza** *A láthatatlan ember* című regényét, a szintén **marosvásárhelyi Székely Róbert** *Móra Ferenc* *Kincskereső kisködmönét*. Mindez persze a molykislányoknak sem árt meg, de nekik lányregényeket is ajánlunk: a **szalárdi Kőrösi Tünde** *Marton Lili* *Jutka a nagyvilágban* című útikönyvét, az **aradi Irházi Hajnalka** *Tutsek Anna* *Marietta* című regényét.

Vasincsa Sándor
Attila, Torda

Kipling:
A dzsungel könyve

Szólj, szám!

1. Tanuljuk meg a helyes magyar kelte-
zést. Mindenik alak-
ban van egy-egy hi-
ba. Javítsátok ki!

2005 február 15.

2005. februárjában

2005. Febr. 15-én

2005. II. 15.-én

15. 02. 2005.

2. Fiahordó szó: **TAPASZTALAT**. Az a névelőn kívül hány szót találtok benne? A betűk sorrendjén nem szabad változtatnotok.

3. Rágcsáló a mérget eszi,
Engem esz a mérge:
Gerinces vagy rovar netán
A toportyán féreg.

Ha tudjátok a választ, írjátok meg azt is, mi az eredeti jelentése az **Ordít**, mint a fába szorult féreg – szólás-
sunknak.

Decemberi megfejtések: 1. Egyik kutya, másik eb. Ebül szerzett pénz ebül vesz el. Nem jó a verébnek fecskével perlekedni. Nem kell a verébre ágyúval lövöldözni. Utolsó este nem hízik meg a disznó. Disznónak holta után veszed hasznát. Mindenki üljön a maga lovára. Aki lovat vesz, zabot is vegyen. 2. eres, perc, mérge, törő, les, baka, fon; Gellért: mártír püspök Szent István idején, szobra a róla elnevezett budai hegy oldaláról néz a Dunára; 3. szajkó vagy mátyás madár.

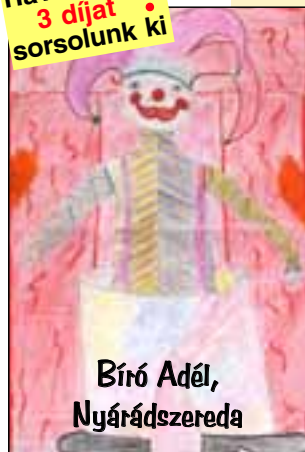
Nyertesek: a **dési II. E osztály** (210 közmondást gyűjtöttek!); az **érkörtvélyesi III. osztály**; a **kolozsvári Bráncuși Iskola III. D osztálya**; **Gábos Izabella**, Brassó. Büszkéek vagyunk rátok!

Milyen jelmezbe öltözzöl az idei farsangi bálon? Melyik volt eddigi legsikerültebb jelmez? Rajzold le, mellékelj néhány hasznos utasítást. Hármat közülük jutalmazunk, a többi jó ötletből jövő februárban válogathat az összes Napsugár-olvasó.

Maszat Művész

Havonta
3 díjat
sorsolunk ki

Bíró Adél,
Nyárádszereda

▲ Szőcs Emőke,
Sepsiszentgyörgy

1

2

3

Köszönöm a sok szép karácsonyi üdvözlőket! **Könyvjutalmat nyert:** a **tordai Ioan Oprig** Iskola III. D osztálya (Németi Nándor- 1), a **csíkmadarasi III. A és B osztály** (2), az **avasújevárosi Kovács István és Zsolt** (3).

Itt születtem

„Tordán éppen vásár volt,
mennyi ember, mennyi bolt!”
...Hogy még mi minden van
Tordán, megtudjátok márciusi
Itt születtem rovatunkból.

Hármásfalu a Kis-Küküllő völgyében, a Marosvásárhelyt Szováttával összekötő országút mellett fekszik. Három falu alkotja: Csókfalva, Szentistván és Atosfalva, melyek annyira összeépültek, hogy egy idegen nem is tudja, hol van köztük a határ.

Csókfalva első említése 1567-ből való. Nevének eredetéről azt tartja a hagyomány, hogy alapítói azon tanakodtak, várost vagy falut építsenek-e. A többség azt mondta: „csak falu legyen”. A „csak faluból” lett későbbi neve: Csókfalva. Lakói unitáriusok, reformátusok és katolikusok.

Székelyszentistván a pápai tizedszedők Regisztrumában 1332-ben önálló községként szerepel. A hagyomány azt tartja, hogy valaha itt járt Szent István király, megcsókolt egy lányt, ezért nevezték el róla a települést. A falu ma főként református.

A szentistváni református templom. Csont Krisztina rajza

Atosfalva Hármásfalu harmadik települése. Nevét – úgy tartják a falu lakói – onnan kapta, hogy a pestisjárvány elől Szentistvánról elmenekült hat család alapította. Hatosfalvából a H betű lekopott, és Atosfalva maradt. Lakói zömükben református felekezetűek.

Hármásfalu lakóinak száma 1280 fő, többségben magyarok. Földműveléssel, állattenyésztéssel, szőlőműveléssel, fafeldolgozással foglalkoznak.

A régi iskola

Írásos feljegyzés az első iskola létezéséről 1667-ből való, az Unitárius Egyház építtette Csókfalván.

Jelenlegi I-VIII. osztályos iskolánk 2002-től a Szent István nevét viseli. Nyolc tanteremmel, egy laboratóriummal rendelkezik. Az oktatás magyar nyelven folyik, 11 pedagógus 140 tanulót oktat.

A Szent István Általános Iskola

Falunk neves emberei Kuszto Endre festőművész, és Sándor János nyugdíjas tanító, aki címereket, egyházi jelképeket, kopjafákat farag. Kiállításai Erdély-szerte, de a határokon túl is hírnevet szereztek az alkotóknak.

Az Árpádházi Szent Margit Ökumenikus Nőszövetség ünnepeinken műsoros előadásokat tart, árvaházakat, öregeket, betegeket segít.

A 2000-ben alakult Hagyományörző csoport részt vesz a Gyöngykoszorú találkozók, színjátszó fesztiválok itthon és külföldön.

Anyák napi ünnepély

A székely viseletet ma már csak az ünnepekre vesszük fel

Az 1930-as években még hétköznapiak is székely viseletben jártak az emberek, ma már csak az ünnepekre vesszük fel kicsik és nagyok.

Ma is élő népszokásunk a farsangi kosaras bál, a karnevál, amelyet iskolánk tanulói szerveznek, a húsvéti fenyőágazás és locsolás, a szüreti bál.

Húsvét szombatján a legénykék elhordozzák a színes szalagokkal díszített fenyőágakat a lányoknak. A házasemberek éjszaka fűrészport, szemetet, kukoricakőrét szórnak szét az udvarokon. Leszerelik a kapukat, és eldugják minél messzebbre. Megtörtént, hogy reggel a gazda a szekerét a csűr tetején találta. De mindezt senki sem haragszik, inkább jókat nevetnek.

Húsvét szombatján, éjjel, a faluban Nem alszik egy legény sem otthon az ágyban. A kisebb legénykék járnak házról-házra, Viszik a zöld ágat szépen feldíszítve, Színes papír rajta, tojáshéj megfestve. Akkor sor kerül a nagyobb legényekre, Összegyűlnek ötös, hatos csoportokba, Feldíszítik minden lány kapuját sorba. Ha eladó a lány, s van már udvarlója, Másnap a faluban azt mindenki tudja. Neki van mindig a legszebb díszkapuja.

Csont Borbála rajza

A szent-istváni református templom udvarán 1998-ban Szent István szobrot avattunk.

Csókfalván 2003 óta áll Szent Imre szobra.

Összeállították a VI. osztály tanulói Muszka József iskolaigazgató és Nemes Emese tanítónő segítségével.

Büszkék vagyunk arra, hogy Hármashalomban lakunk. Aki meglátogatja szülőfalunkat, nem fog csalódottan távozni.

ÁLLATOLIMPIA

– A mai napon a repülés van soron – csicseregték, cserregték, vijjogták, károgták és hápogták a madarak.

– Úgy tudom – fontoskodott a szemtelen cercófmajmocska –, hogy a repülés nem tartozik az olimpiai számok közé.

– Mondtam már neked – mérgelődött a fülesbagoly –, hogy mi nem utánozzuk az embert. Nekünk megvannak a saját törvényeink.

– Ez a mi számunk, a levegő urai mi vagyunk! – jelentették ki a madarak.

– Ezt azért ilyen határozottan nem állítanám – cincogott bele az általanos hangzavarba a **hosszszúfűlű denvér** – re-

pülni ugyanis mi is tudunk.

– Csak nem nevezed repülésnek azt a szánalmas bukácsolást, amit ti műveltek a levegőben? – csivitelt a **fecske**.

– Az a vadásztechnikánkhoz tartozik, ugyanis radarkészülékünkkel így tudjuk a legeredményesebben betájolni a zsákmányt.

Sarlósfejsze

– Úgy vélem, különbséget

kellene tenni az egyes számok között. Van siklórepülés, zuhanórepülés, vitorlázás...

– A siklórepülésbe mi is bevezetünk – feszítette szét bőrredőjét a **repülőmaki**, amitől olyan szögletes lett az alakja, mint a papírsárkányé.

– Az őserdőben valóban a siklórepülés a legeredményesebb – toldotta meg a **repülőgyík** és a **repülőbeka**.

– Zuhanórepülésben viszont senki sem veheti fel velem a versenyt – düllesztette ki büszkén a mellét a **vándorsólyom**. – Én kizárólag a levegőben vadászom, és 350 kilométeres sebességgel zuhanok a zsákmányomra.

– Az igazi repülés mégis csak az, amelyet szárnyának csapkodásával végez a madár – elegyedett a vitába finom hangocskáján a **rubintorkú kolibri**. – Én például 8 óra alatt átrepülöm a Mexikói öblöt, ami igazán szép teljesítmény egy ilyen picike madártól, amelyen én vagyok.

Vándorsólyom

– Igen, de mennyi üzemanyag árán? – kelepelte a **golya**. – Úgy tudom, indulás előtt testsúlyodnak felét kitevő zsírmennyiséget tartalékolasz a bőröd alatt, és ezt a tekintélyes „pocakot” utad végére teljesen ledolgozod. Ez nem gazdaságos. Okos madár takarékoskodik az erejével, az emelkedő meleg légoszlopokkal szállítja magát a magasba, hogy aztán kiterjesztett szárnyakkal nyugodtan vitorlázzék.

– Igaza van a golyának – hegyeselték a **keselyűk**.

– Könnyű nektek, ilyen hatalmas szárnyakkal – irigykedett a **seregély**.

– Ne feledd, hogy nemcsak a szárnyunk nagy, de a súlyunk is, és bizonyos súlyon felül már nem lehet a levegőbe emelkedni.

– Pedig milyen érdekes volna, ha struccok röpködnének a fejünk felett – szemtelenkedett a cercófmajmocska.

Tündérkolibri

KISKÓPÉ

Havonta
3 díjat
sorsolunk ki!

Szárnya van, de nem... madár; szarva van, de nem döf. Ha szarvai közé dugod az ujjad, jól megcsíp. Mi az?

Decemberi megfejtés: gnú. Nyertesek: Uszakai Borbála, Désháza; Levei Dávid, Somkerék; a nyárádszeredai III. C osztály. Gratulálunk!

Szírti sas

TESTVÉREK KUCKÓJA

A gergyószentmihályi Fogarassy Mihály Iskola IV. B osztálya oly sok őszinte, szép vallomást küldött a testvérekről, hogy egy Napsugárba be sem fér az egész osztályé.

Dorottya húgomnak kicsi korában volt egy lila bocija. Vele aludt, vele evett. Dédimama azt hitte, hogy meg fog tőle púposodni, ezért eldugta, de Dorottya annyira szomorú volt, hogy dédi visszaadta neki. **Tekse Krisztina**

Az öcsém, Zalán mindig mindenkivel verekedik. Nem számít, hogy nagy vagy kicsi az illető. De nem csak rossz tud lenni, hanem jó is. Segít, ha valami játékot, például tutajt kell csinálni. **Czimbalmos Gellért**

Nővérem, Judit szeret sokáig aludni, szemüvege van és sötétbarna haja, mint nekem. Segít nekem, mert ő nagy szakértő. Ha nagy lesz, orvos lesz, én inkább régész. **Portik Emese**

Ha Tünde, a barátnőm a testvérem lenne, tanulás után játszanánk, ha valamit kapnék, megosztanám vele. A Tünde haja barnás, hasonló az én hajamhoz. Nekem nincs testvérem, ezért fogadnám örökbe. **Kósa Andrea**

Gergely Jessica,
Margitta

Ez neked szól, testvérem, hogy nagyon szeretlek! Szeretem, mikor rám mosolyogsz, mikor hozzám szólsz. Szeretek veled tanulni, s este imádkozni!

Izsó Judit

Az ikertestvéreimet Juditnak hívják. Görizünk, biciklizünk, együtt tanulunk. Sokszor verekszünk, de másnap megöleljük egymást, és már ki is békültünk. **Izsó Zsófia**

A testvérem mindig felmérget. Utálja az iskolát, úgy szokta mondani, hogy kínzókamra. Én viszont szeretem. Mikor nálunk van a barátom, és a tesóm fel akar mérget, a barátom megvéd. A tesóm jó is tud lenni, szokott segíteni, mikor rajzolk. **Csóka Loránd**

Kishúgom, Anett huncut kis manó. Kedvenc állata a medve és Kokó, a papagáj. Elveszi a tanszereimet, de én nem verem meg, hanem megmondom, hogy nem szabad, mert megszid a tanító néni. Minden nap tanítok neki valamit.

Vaszi Réka

Februári jeles napok

Február 2. – a Gyertyaszentelő Boldogasszony napján megszentelt gyertyát ünnepeken vagy viharban, újszülött vagy haldokló mellett gyújtották meg, hogy szent fénye elűzze a rosszat.

Február 3. – Szent Balázs püspök a gyermekek védőszentje, a torokbetegségek gyógyítója. A balázsjáró iskolások énekes-maskarás színjátékkal jártak házról-házra adományokat gyűjteni.

Február 19. – Ha Zsuzsanna napján a magasban énekel a pacsipta, közel a tavasz, ha alacsonyan repül, és „befagyott a szája”, jócskán eltart még a tél. E napon kezdték metszeni a szőlőt.

Február 14. – Bálint-nap a tavasz előhírnöke: visszatérnek a vadgalambok, párt választanak a verebek. Újabban a szerelmesek is ekkor köszöntik egymást.

Február 24. – Mátyás feltöri a jeget, ha talál, ha nem talál, csinál. A Mátyás-napon kifogott csuka egész évre szerencsés halászatot jelentett, az ekkor vetett zöltség nem lett férges, de a Mátyás-napi tojásból kikelő liba idétlen lett.

Február a vidám télkergető szokások, **farsangi** mulatságok ideje. A farsang három utolsó napjának jelmezes felvonulásai, nagy eszem-iszomjai, táncai, tréfás színjátékai a kezdődő böjttel hirtelen véget érnek.

Vágjátok ki, és ragasszátok nevetek mellé a gyűjtőlapra.

MÁTYÁS NAPJA

Magyar népmonda

Bizony régen volt még olyan uralkodójuk a magyaroknak, akit a nép úgy szeretett volna, mint Mátyás királyt. Mert Mátyást a nép úgy szerette, mint galamb a tiszta búzát. Ez az édes szeretet irányozta annak a derék budai vargának a lépéseit is, aki egy reggel elindult a királyi palotába, egyenest a királyhoz.

– Mit akarnál, jó ember, a királytól? – kérdi a katona, aki őrt állott a kapuban.

– Mátyás napja vagyok, vitéz uram – azt mondja a varga –, csak azért jöttem, hogy megköszöntsem őfelségét mint atyámfiat, mivel hogy magamat is Király Mátyásnak hívják.

Elnevette magát a katona:

– Vagyon ám valamennyi különbség Király Mátyás meg Mátyás király közt, éppen annyi, amennyi egy varga meg egy király közt van.

Vissza kellett ballagnia a palota kapujából a vargának, de amikor Mátyás király fülébe jutott a dolog, mindjárt rendeltetett Király Mátyásnál egy pár sárka csizmát.

MÁTYÁS KIRÁLY BOLONDJA

Magyar népmonda

Egy ebéd után a király, elbocsátva vendégeit, bement a legbelső szobájába, kikönyökölt az ablakba, nézegetett lefele a Duna szép, széles vizére. Ha csak pihent is a király, ha csak nézegette is a habot meg a halászt meg a Duna hátán lebegő csónakot, akkor is cselekedett valamit, mert gondolkozott. Fejedelmeknek, pápának küldendő levélen, ország baján, haditerveken, mindig volt Mátyás királynak főbenjáró gondolkoznivalója.

Akármilyen mélyen gondolkozott, észrevette a király, hogy nagy sebbel-lobbal jön az ő tarka udvari bolondja a kapu felé. Lekiált Mátyás az ablakból:

– Hová kocogsz, komám?

Felkiált a bolond:

– Éppen tehozzád, komám!

– Akkor ne siess, komám, mert ebbe a szobába bolondnak nem lehet bejönni.

– Nem-é? Hát akkor te hogy mentél be, komám?

– Hű, azt a... – kicsi híja volt, hogy Mátyás el nem káromkodta magát. Ha ezt a felségsértést nem olyan bolond követi el, aki okos, hanem olyan bolond, aki buta, biztos a hóhér tépte volna ki a nyelvét. De a bölcs király egyszeribe leparancsolta az indulatát, és jókedvvel kacagott le a bolondra. Azután pedig elkomolyodott, s azt gondolta magába merülve, hogy bizony nem árt, ha a világ hatalmasai is hallanak egyszer-egyszer effélét, annál jobban ügyelhetnek azután, hogy halandói gyaroltságukban bolond dolgot el ne kövessenek.

A MOHÁCSI ÖRDÖGÖK

Mohácsi népmonda nyomán

1526. augusztus 29-én Mohácsnál nemcsak az ütközet veszett el, hanem az ország is. A törökök berendezkedtek a városban. A mohácsiak a Duna szigetének mocsaras nádasába, erdőibe bujdosnak előlük.

Elkeseredve ültek nádából vert kunyhóik előtt.

Egy este nagyon öreg ember lépett eléjük, s így szólt:

– Ne keseregjete! Készüljete a nagy leszámolásra. Nektek kell kiűzni a törököket! Megjelenik egy aranyos ruhába öltözött lovas. Ő vezet benneteket a döntő ütközetre. Készítséte a fegyvereiteket.

Aztán az öreg, ahogy jött, eltűnt.

De milyen fegyvereket készíthettek volna?

A szigeten sok volt a vastag törzsű fa. Legelőbb tehát csónakot készítettek, hogy legyen mivel átkelniük a Dunán. De faragtak maguknak állatfejeket és ördögpo fákat is. Az álarcok hátsó részét birkabundával borították, s homlokrészükbe kosszarvakat erősítettek. S hogy még ijesztőbbé tegyék,

Sardó gyűjőn,
Hozzon meleget!
Micsoda meleget?
Nyári meleget!

Haj, székecske, székecske,
Szőlő dombocskája!

Zab szemesedjen,
Búza bokrosodjon,
Király lova hízzon,
Azon megyünk hadba,
Török háborúba.

Csí-csik, mácsik,
Mákos mácsik.

vörössel festették meg a fehér fűzfát. Ezután ke-replőket, kürtöket, buzogányokat készítettek.

Egy éjszaka rettenetes vihar tört ki. Tépte, szaggatta a fákat, a villámok minden élet elva-kítottak.

S ekkor hirtelen közöttük termett az ara-nyos ruhájú ifjú, s intett a kardjával. Mindenki magára öltötte állatálarcát, kezébe vette buzo-gányát, s be a csónakba, át a túlsó partra.

A viharos éjszaka minden törököt a házba kergetett. Nem vették észre, hogy milyen veszedelem fenye-geti őket.

Amikor a magyarok partot ér-tek, pergett a sok kereplő, bűg-tak a kürtök, ütötték a kolompo-kat. A felriadt törökök azt hitték, az ördögök rohanták meg őket, s fejvesztetten elmenekültek.

Amikor a télnek vége, s a ter-mészet halála után várják a min-dent éltető tavaszt, a mohácsiak még ma is magukra öltik álarcu-kat. Kezükbé veszik ke-

replőiket, megfűjják a kürtöket – emlé-keznek a régi győze-lemre.

Rajzok:

Bara Ditta Ilona,
Sepsiszentgyörgy;
Giriti Zita,
Kolozsvár;
Kovács István,
Avasújváros

Volt egyszer egy szegény ember. Volt tíz gyermeke. Az erdőre járt, és fát hordott a gyermekek segítségével. A fát eladták, és amit érte kaptak, azon ruhát, élelmet vettek.

Tél volt. A gyerekek hógolyóztak. Gyurka lehajította Pista fejéről a sapkát. Egy nagy lyukba esett bele. Szereltek egy hosszú kötelet, és leeresztették Gyurkát. Majd kiszökött a bőréből a sok kincs láttán. A kincsekből vett, amennyit elbírt. Ezután megvolt mindenük, még a többi szegénynek is jutott. **Miklós Hunor, Csátószeg**

Incze Helga, Kőpec

Nicutiú Brigitta, Sepsiszentgyörgy

Vízilónak öltözött a ló,
Lónak meg a víziló,
Kiskutyából cica lett,
Cicából meg kutya.
Milyen fura
ez a csapat!
Minden állat
mindig más.

**Ludescher Noémi,
Mezőfény**

Boldizsár Paula Heidi, Kraszna

Hull a hó, fehér hó,
A szánkózás nagyon jó!
Kimegyünk a dombtetőre,
Onnan csúszunk le a völgybe!
Addig csúsznak a gyerekek,
Amíg a nap le nem megy.
Csússzatok, csússzatok,
Fel ne boruljatok!

Kelemen Hunor, Méra

Martin Krisztián, Mezőfény

Indul a csiga liga,
Részt vesz rajta sok csiga-biga,
Kezdődik a maraton,
Szaladnak a vízparton.

Kurunczi Papp Konrád, Arad

Én vagyok az ijesztő,
Nem kell nekem élesztő,
Anélkül is puffadok,
Mikor a búzában
Madarakat látok!

Szigyártó Izabella, Vármező

Régi népszokást, tollfosztót adtunk elő. Január 28-án magyar népviseletben gazda és gazdasszony figyelte a lányok tollfosztó munkáját. Megérkezett a fiú csapat, játszadoztak, kötődtek velünk, így nem állt az eszünk, de még a kezünk sem a munkára. Bor helyett finom citromos teát ittunk, pirosra sült fánkot ettünk. Ezután következett a tánc és a vicces párbeszéd.

György Renáta, Szilágysomlyó

A zenét húzzák a zenészek,
Fürge lábak táncot ropnak,
Járja Julcsa meg Jancsika,
Víg a kedvük itt, a bálban,
Táncol bohóc, király, róka.

Kiss Valentin, Kökényesd

Szilvási Szabolcs, Sepsiszentgyörgy

Itt a tél! Jó, hogy eljöttél!
A halak nyüzsögnek,
A fák recsegnek,
A hó lehullott,
A kis medve elaludt.
Húzzunk csizmát, kabátot,
Csaljuk ki a családot!

**Balázs László,
Székelykeresztúr**

A hó lehullott már rég,
És itt van már a jég,
De ha jön a tavasz,
Te jég, meg nem maradsz!

Hevele Balázs, Kissolymos

▲ **Pályi Kis
Loránd,
Szilágycseh**

Ősz után itt a tél,
Tél után a tavasz zenél,
Tavasz után a nyár melegít,
Nyár után az őszt csendesít.

Tóth Róbert, Sarmaság

Irkafirka

**Szakács Tímea
Nóra,
Ádamos**

Gothárd Kis Noémi, Székelyudvarhely

Hópelyhek hulladoznak,
Gyermekhangok hallatszanak,
Dombok, hegyek vigadoznak,
Utcák, járdák szomorkodnak.

Fekete-Dózsa Noémi, Balázsfalva

Nagy szánkó, kicsi gyermek
elmeséli szüleinek,
hogy szánkózni nagyon jó,
mert lehet hallani, a szánkó alatt
hogy ropog a hó!

Szombatfalvi Csongor, Kissolymos

**Szántó Tünde Réka,
Kerelőszentpál**

Tél vége február,
Nincs sok hó,
De szép a táj.

**Chvatal Tünde,
Nagyvárad**

Gyertek, fiúk,
gyertek hát,
vágjunk jó sok
tűzfát!

Mert a szép
kislánykák
megfagynak
a jég hátán.
Gyertek hamar,
kisfiúk,
a tüzet hogy
meggyújtuk.
A tanító nénivel
együtt a teremben
tanulunk, a jó
melegben.

**Kiss Renáta
Antónia, Völcsök**

**Dolente Loredáná,
Székelyvarság**

Süvít a szél, viszi a havat,
Csengő, zergő hallatszik.
A jégvirágos ablakon át
A szél hangja veri fel a csendet.

Szávuly Leilla, Alsócsernáton

Bálint Boróka, Szilágysámson

Oly tiszta minden,
Csendesen alvó ragyogás,
Csak néhány gyerek kacagását
Küldi a szél maga után.

Nagy Naómi, Mezőfele

**Kis-Juhász
Heléna,
Szilágysámson**

**Címlap: Kószabószla
a mohácsi busójáráson
Hátlap: TÖRÖK TIBOR
keszthelyi baba-
múzeumának anyagából;
URAI ERIKA rajza**

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft. Szerkesztik: ZSIGMOND EMESE főszerkesztő, MÜLLER KATI képszerkesztő. A szerkesztőség postacíme: 401050 Cluj, Str. L. Rebreanu, Nr.58./28., C.P.137. Telefon/fax: 0264/541323. Megrendelhető a szerkesztőség címén. E-mail: napsugar@mail.dntcj.ro Honlap: <http://www.dntcj.ro/NGOs/napsugar>; A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont RO14RNCB2200000005690001 B.C.R., SUC. JUD. CLUJ S.C. NAPSUGÁR - EDITURA SRL. Készült a kolozsvári TIPOHOLDING Rt. Nyomdájában. ISSN 1221-7751 Ára 15000 lej

Somogy

Sárköz

